

Nr 18.

Ankom till Riksdagens kansli den 31 mars 1911 kl. 12 m.

*Memorial med förslag till viss ändring i gällande bestämmelser
angående tullbehandling af sirap.*

Bevillningsutskottets uppmärksamhet har blifvit fäst på vissa under senaste tid förekomna fall, då vid tullbehandling af sirap hittills tillämpad praxis lär hafva frångåtts på sådant sätt, att betydande svårigheter vållats importen. Det har nämligen förekommit, att samma slag af sirap, som förut hänförts till tulltaxerubriken *sirap* och sålunda belagts med tull af 10 öre för kilogram, af vederbörande tullmyndigheter tullbehandlats såsom *stärkelsesirap* med en tullsats af 23,5 öre för kilogram.

Gällande tulltaxas bestämmelser angående tullbehandling af sirap äro af följande lydelse:

Historik.

socker:

594. Sirap och melass 1 kilogram 10 öre.

Anm. 1. Därest ett och samma kolli innehåller särskilda sockerslag, underkastade olika tullafgifter, tillämpas den högre tullsatsen för hela innehållet; skolande dock afseende ej fästas å stärkelsesocker eller stärkelsesirap, som ingår i vanlig sirap af brun eller ljusbrun färg.

Anm. 2. Om ursprungsbevis för raffineradt och oraffineradt utländskt socker gäller hvad i kungl. kungörelsen den 1 juli 1904 stadgas.

Anm. 1 erhöll sin nuvarande lydelse år 1897. Dessförinnan hade den följande affattning:

Anm. Därest ett och samma kolli innehåller särskilda sockerslag, underkastade olika tullafgifter, tillämpas den högre tullsatsen för hela innehållet.

Bihang till Riksd. prot. 1911. 5 Saml. 1 Afd. 18 Häft. (Nr 18.)

Anledningen, hvarför år 1897 det nuvarande tillägget till anmärkningen infördes, var den, att vid tullbehandlingen af sirap då uppkommit liknande svårigheter som nu yppat sig. Tullmyndigheternas uppmärksamhet hade nämligen fästats därå, att sockersirap någon gång försatts med dextros (stärkelsesocker eller stärkelsesirap). Då det visat sig omöjligt att af sockersirapens utseende, smak eller konsistens bedöma, huruvida dextros ingick i densamma, måste undersökning af varan föranstaltas. Oafsedt den kostnad, sådana undersökningar förorsakade statsverket, voro de därjämte till stort men för sirapsimporten, enär importören icke vågade disponera öfver sin vara, förrän undersökningens resultat blifvit honom delgifvet. Med hänvisning till dessa olägenheter förordade generaltullstyrelsen, i afgifvet utlåtande i ett besvärsmål rörande tullbehandling af sirap, sådan ändring i tulltaxan, att den noggranna undersökning af sirap, som då befunnits nödvändig, icke vidare skulle erfordras. Enklast och lämpligast skulle, anförde styrelsen, detta mål ernås, därest tullsatsen å stärkelsesirap nedsattes till samma belopp, som utginge för vanlig sockersirap, eller 10 öre för kilogram. Skulle emellertid det höga tullskyddet för den inhemska tillverkningen af stärkelsesirap befinnas vara för nämnda industri nödvändigt, ansåge styrelsen de för sirapsimporten betungande undersökningarna äfvenledes kunna upphöra, i händelse anmärkningen under tulltaxerubriken *socker* erhöle den ändrade lydelse, som ofvan angifvits.

Sedan generaltullstyrelsens berörda utlåtande af Kungl. Maj:t remitterats till bevillningsutskottet, uttalade utskottet i afgifvet memorial i ärendet, att utskottet i likhet med tullstyrelsen ansåge ändring i hit-hörande bestämmelser erforderlig. Af de utvägar, styrelsen för sådant ändamål föreslagit, syntes emellertid den ena, eller att sänka tullen för stärkelsesirap till samma belopp som utginge för sockersirap, ej böra ifrågakomma. En dylik åtgärd borde så mycket mindre äga rum, som hufvudsakliga råämnet för tillverkning af stärkelsesirap, nämligen stärkelse, droge en tull af 20 öre för kilogram, eller dubbla beloppet af den tull, som i sådant fall komme att gälla för den därå beredda varan. Säkerligen skulle all tillverkning af stärkelsesirap inom landet upphöra, därest en så betydande nedsättning af tullen därå komme till stånd. Däremot funne utskottet inga betänkligheter vid den andra af generaltullstyrelsen föreslagna åtgärden eller att, i fråga om stärkelsesocker och stärkelsesirap, upphäfva den eljest gällande bestämmelsen, att, om flere, olika tullbeskattade slag af socker inkomme i ett kolli, tullafgift för hela innehållet skulle beräknas efter den tullsats, som gällde för det högst tullbeskattade sockerslaget, och, då det önskade resultatet härigenom

syntes kunna vinnas, ansåge sig utskottet därför böra tillstyrka den af styrelsen ifrågasatta förändringen af anmärkningen under rubriken *socker*. Detta blef äfven Riksdagens beslut.

Berörda år 1897 införda ändring har ända till på senaste tid i praktiken fyllt det med densamma afsedda syfte. Först i ofvan omnämnda, nyligen inträffade fall hafva de från 1890-talet kända svårigheterna åter uppträdt och inkommande sirapsartad vara förklarats skola draga tull såsom stärkelsesirap. Härigenom hafva samma kostnader för statsverket och samma olägenheter för importörerna uppkommit, som ofvan omnämnts vid tal om förhållandena närmast före 1897 års ändring.

För bedömande af frågan, huruvida nu angifna förhållanden borde föranleda bevillningsutskottet att taga initiativ för åstadkommande af en ändring i hithörande bestämmelser, har utskottet ansett nödigt erhålla sakkunnig utredning i ämnet och har därför i vederbörlig ordning begärt generaltullstyrelsens yttrande öfver frågan, huru ifrågavarande bestämmelser måtte kunna affattas för att trygga den fortfarande tillämpningen af förut gällande praxis, enligt hvilken handelsvaran sirap, oafsedt dess sammansättning, hänförts till rubriken *sirap*. Utskottet har numera mottagit utlåtande i frågan af generaltullstyrelsen, som därvid jämväl öfverlämnat ett af dess tekniska biträde, öfveringenjören, filosofie doktorn Å. G. Ekstrand i ämnet afgifvet yttrande.

*Ävägabragt
utredning.*

Af hvad utskottet genom den sålunda ävägabragta utredningen inhämtat i frågan, såvidt den rör ifrågasatta ändringar i nu gällande tulltaxa, vill utskottet här anföra följande:

Sirapsimporten hos oss omfattar för närvarande fyra olika slag af varan, nämligen:

1) s. k. *kolonialsirap*, som är brun eller grönbrun till färgen och innehåller dextros till högst omkring 5 procent;

2) *artificiell invertsirap*, vanligen gul till färgen och mycket tjock med ingen eller obetydlig dextroshalt, tillverkad af mindervärdigt hvitbetssocker genom invertering med en syra, som sedan aflägsnas, hvarefter lösningen inkokas till önskad tjocklek;

3) en varietet af den under 2) nämnda, ljusare än denna till färgen och beredd af raffinadsocker genom behandling med en syra, t. ex. kolsyra, som efter inverteringen icke behöfver aflägsnas; samt

4) en sirap, som håller en stor procentsats dextros och som erhålles genom blandning af stärkelsesirap med annan sirap eller ock med melass af bättre eller sämre beskaffenhet.

Kolonialsirapen var ursprungligen så godt som den enda importerade sirapssorten. Rubriken *sirap* i tulltaxan afsåg då ett tämligen bestämdt föremål. All sirap tullbehandlades på samma sätt och var i verkligheten ganska enahanda. Sedan hvitbetssockret på 1880-talet börjat undantränga kolonialsockret från den europeiska marknaden och de europeiska raffinaderierna mera allmänt måst öfvergå till raffinering af uteslutande betsocker, hvarvid den erhållna sirapen blef alltför dålig till matlagning, uppstod efter hand tillverkning af artificiell sirap af de olika slag, som omförmälas under 2), 3) och 4) här ofvan. Importen af den artificiella sirapen föranledde emellertid en viss osäkerhet vid tullbehandlingen. Man började nämligen då fästa afseende vid huruvida sirapen var tillsatt med stärkelsesirap eller stärkelsesocker, och en tendens gjorde sig gällande att hänföra sirap, så snart den innehöll någon afsevärd procenthalt stärkelsesirap, till rubriken *stärkelsesirap*. Detta medförde de ofvan närmare angifna, på 1890-talet uppträdande olägenheterna, hvilka aflägsnades genom ofvannämnda, år 1897 vidtagna ändring i tulltaxan.

Beträffande frågan, genom hvilka ändrade bestämmelser omhandlade olägenheter vid tullbehandlingen nu lämpligen skulle kunna afhjälpas, har i berörda utredning i hufvudsak följande framhållits. Det enda sättet, hvarigenom man kunde undvika nödvändigheten af kemiska undersökningar, vore att fastställa en och samma tullsats för sirap, melass och stärkelsesirap. Härvid hade man emellertid att räkna med en annan svårighet, som komme att uppstå i de fall, då blandningar af sirap och stärkelsesirap infördes under namn af sirap, i det att sådana blandningar, utöfver tullen, kunde komma att, jämlikt gällande sockerbeskattningsförordnings 1 § 2 mom., beläggas med sockerskatt. Nämnda stadgande innehåller nämligen bestämmelsen, att till socker ej räknas sirap eller melass, i hvilka sockerhalten är mindre än 70 procent af torrsubstansens vikt, äfvensom att sockerhalten skall, i regel, utrönas genom direkt polarisation. Den direkt polariserade sockerhalten i ifrågavarande blandningar skulle vanligen på grund af dextros- och dextrinhalten komma att öfverstiga 70 procent. Sålunda skulle icke ens med nu ifrågasatta bestämmelser undersökningar af importerad sirap kunna helt undvikas.

Generaltullstyrelsen förordar nu, att frågan löses på det sätt, att ett visst maximum af dextroshalt fastställes såsom villkor för tullbehandling såsom sirap. Styrelsen förbiser icke den härmed förenade olägenheten, att kemiska undersökningar i de flesta fall ej kunna undvikas. Tydligt vore emellertid, yttrar styrelsen, att om tulltaxan

innehölle bestämda föreskrifter om en högst tillåten dextroshalt i en sirap för att densamma skulle hänföras till sirap, de rättsliga förhållandena mellan säljare och köpare därigenom blefve bättre tillgodosedda. För att icke löpa risken att behöfva återtaga en redan levererad vara låge det gifvetvis i den utländska firmans intresse att icke leverera annan vara än den köparen begärt, och å andra sidan kunde mottagaren vara förvissad om, att den af honom rekvirerade varan icke komme att draga annan tull än den beräknade. Det med remissen afsedda syftemålet syntes ej kunna vinnas på annat sätt än att för den i sirap ingående dextrosen bestämdes en maximiprocent för att varan skulle kunna hänföras till sirap, med iakttagande likväl att denna procent ej sattes så hög, att varan komme att falla under bestämmelsen i lagen om beskattning af socker. De olika slagen af sirap, borde, syntes det styrelsen, sammanföras i en gemensam anmärkning och maximihalten dextros bestämmas till högst 20 procent af sirapens torrsubstans. För att i möjligaste mån undvika de med en kemisk undersökning förenade olägenheterna föreställde styrelsen sig, att ett af den utländska firman utfärdadt och af svensk konsul i utskeppningsorten legaliseradt certifikat, upptagande det ifrågavarande partiets dextroshalt, beräknad i procent af torrsubstansen, skulle kunna användas till ledning vid tullbehandlingen.

Ifråga om generaltullstyrelsens sålunda framställda förslag vill utskottet till en början erinra därom, att ordalydelsen i ofvan anförda anm. 1 under rubriken *socker* näppeligen synes innefatta annan begränsning i afseende å myckenheten af i varan ingående stärkelsesocker eller stärkelsesirap, än att denna ingrediens icke får utgöra varans hufvudbeståndsdel. Vid sådant förhållande synes det icke vara tillrådligt att utan en grundligare utredning än tiden nu medgifvit inlåta sig på frågan om en begränsning af dextroshalten till en viss procent. I hvarje fall saknar utskottet i den förebragta utredningen tillräcklig ledning för bedömning, huruvida föreslagna 20 procent skulle vara den lämpliga gränsen.

Det synes vidare utskottet tvifvelaktigt, huruvida det af styrelsen föredragna sättet för undvikande såvidt möjligt af kemiska undersökningar kan vara lämpligt och erbjuda tillräcklig trygghet för statsverket. I hvarje fall torde det vara nödigt att innan så betydelsefulla ändringar i hittills gällande bestämmelser vidtagas, frågan underkastas en förnyad, allsidig och sakkunnig utredning, därvid det äfven torde vara nödvändigt att tillse, huruvida sockerbeskattningsförordningens nyssberörda bestämmelse kan i sådant sammanhang kräfvat revidering äfven-

Utskottet.

som i hvad mån den inhemska sockerindustriens intressen kunna beröras af frågan.

Vid sådant förhållande finner sig utskottet icke utan vidare kunna tillstyrka, att frågan redan nu löses på det af styrelsen föreslagna sättet. Det är emellertid uppenbarligen af trängande behof påkalladt, att, innan den af utskottet ifrågasatta, förnyade utredningen kan resultera i erforderlig ändring af gällande bestämmelser, de nuvarande svårigheterna för trafiken provisoriskt afhjälpas, och detta torde enklast kunna åstadkommas genom en anordning, enligt hvilken man återgår till de förhållanden, som ägt rum från 1897 intill senaste tid.

Ordalydelsen i ofvanberörda anm. 1 under rubriken *socker* synes, såsom utskottet redan förut haft tillfälle att framhålla, i afseende å den mängd af stärkelsesocker eller stärkelsesirap, en sirapsartad vara får innehålla för att kunna tullbehandlas såsom sirap, icke nödvändiggör annan begränsning än att stärkelsesocker eller stärkelsesirap icke får utgöra hufvudbeståndsdelen i varan. Stadgandet i denna del torde därför icke behöfva lägga hinder i vägen för tillämpningen af den praxis, som allt intill senaste tid varit gällande. Möjligen kunna däremot svårigheter uppstå med anledning af den föreskrift om varans färg, som berörda anmärkning innehåller. Denna föreskrift torde nämligen kunna gifva anledning till den tolkning, att ifrågavarande bestämmelse icke skulle vara tillämplig å sådan sirap af gul eller ljusgul färg, som, enligt hvad ofvan är angifvet, numera i stor omfattning importeras. På grund häraf föreställer sig utskottet, att en provisorisk anordning, hvarigenom ur berörda anm. 1 orden »af brun eller ljusbrun färg» uteslutas, skall vara ägnad att undanröja hvarje hinder för stadgandets tillämpning i förut vanlig utsträckning.

I öfverensstämmelse med hvad sålunda anförts, hemställer utskottet,

1) att Riksdagen måtte för sin del besluta, att anm. 1 under rubriken *socker* i nu gällande tulltaxa skall från och med den dag, Kungl. Maj:t bestämmer, erhålla följande ändrade lydelse:

Ann. 1. Därest ett och samma kolli innehåller särskilda sockerslag, underkastade olika tullafgifter, tillämpas den högre tullsatsen för hela innehållet; skolande dock afseende ej fästas å stärkelsesocker eller stärkelsesirap, som ingår i sirap;

samt att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl.

Maj:t, med öfverlämnande af sitt sålunda fattade beslut, anhålla, att Kungl. Maj:t ville snarast möjligt förordna om beslutets trädande i kraft;

2) att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa erforderlig ytterligare utredning af frågan, hvilka förändringar i tulltaxan och sockerbeskattningsförordningen tilläfvventyrs må vara påkallade för att på ett för importen såväl som för statskassan och den inhemska sockerindustrin tillfredsställande sätt ordna de afgifter, som åligga sirap och sirapsblandningar vid införsel från utlandet, äfvensom för Riksdagen framlägga de förslag, hvartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 31 mars 1911.

På bevillningsutskottets vägnar:

ALEXIS HAMMARSTRÖM.
